

FORENZIČNA MEDICINA

Anda Raič, ravnateljica Medicinske naklade priprema izdati knjigu koju su autori nazvali Forenzična medicina, a ona misli da naslov nije dobar, da bi trebao biti Forenzička medicina, a kako se neki autori ne slažu, pita mene.

Ona ima i nema pravo, a kako već takav odgovor pokazuje da je problematika malo složenija, ne može se odgovoriti ukratko, to sam se odlučio za puniji odgovor, a kako interes za nj može biti širi, to sam se odlučio za javni odgovor.

Forenzični je pridjev koji nema imenicu od koje je izveden, nego je to preuzeti engleski pridjev *forensic*, koji je od latinskoga *forensis*, označuje ono što je u svezi sa zakonom u otkrivanju zločina, koji se odnosi na forenzičnu znanost, a to su one grane medicine koje pomažu sudstvu da sigurnije utvrdi zločin, i zato se naziva forenzična medicina, forenzična psihologija, pa i forenzična kemija, dakle oni dijelovi medicine i kemije koji služe u sudskome postupku za utvrdi-

vanje zločina pa je zapravo riječ o sudskoj medicini.

Tako *sudska medicina* nalazimo kao natuknicu u Hrvatskoj enciklopediji, a uz nju je u zagradama i sitnijim slovima napisano *forenzična medicina*. Kao zanimanje već se javio naziv forenzični psihijatar, pa i forenzičar.

Da se imenica *forenzika* javila prije prijedeva, onda bi se moglo raspravljati o njegovu liku. Sve imenice na *-ika* imaju odnosni pridjev na *-ički*, *akustika* > *akustički*, *botanika* > *botanički*, *fizika* > *fizički*, *logika* > *logički*, *matematika* > *matematički* ..., odatle mišljenje u pitačice da bi trebalo i *forenzički*, ali tu ima jedno *ali*. Ne samo da se pridjev pojavio prije imenice, nego da se i jest *forenzika* učvrstila, opet po sustavnoj sili ne bi morao pridjev biti *forenzički*, jer od *elektrika* imamo *električni*.

I što sad preostaje jezikoslovcu da kaže? Ništa drugo nego da valja prepustiti praksi da riješi kako riješi jer uzora ima i za jedno i za drugo rješenje.

Stjepan Babić

MOGU LI RADI I ZBOG BITI UPO- TRIEBLJENI U ISTOM ZNAČENJU?

Pristiglo nam je pitanje o razlikovnosti značenja prijedloga *radi* i *zbog* s obzirom na to da se, osobito u dnevnom tisku, takva razlikovnost ne poštuje pa se prijedlog *radi* osim u značenju namjere rabi i u uzročnom značenju na mjestu prijedloga *zbog*. Dvojbeno je bila rečenica na internetu: „Koalicija pada *radi* ćirilice?” (www.ezadar.hr, 8. ožujka 2010.) u kojem je prema čitateljevu očekivanju valjalo uporabiti *zbog* jer je izrečen uzrok padanja

koalicije. O značenju prijedloga *radi* i *zbog* pisali smo već u Jeziku u prošlom godištu (O izricanju namjere, god. 56., br. 1, str. 1. – 12., veljača 2009.), ali kako dvojba o (ne) razlikovnosti tih prijedloga još uvijek postoji, ponovno se osvrćemo na njihova značenja.

U gramatikama hrvatskoga književnoga jezika prijedlozi *radi* i *zbog* razlikuju se u svom značenju: *zbog* je uzročni, a *radi* namjerni prijedlog. Tako je, primjerice, navedena razlika u značenju u Gramatici hrvatskoga jezika Težaka i Babića oprimjerena rečenicom *Učim zbog neznanja*. u kojoj je prijedlogom *zbog* izrečen uzrok učenja (dakle: *Učim*